

N°6923
Entrée le 29.09.2022
Déclarée recevable
Président de la Chambre des Députés
(s.) Fernand Etgen
Luxembourg, le 30.09.2022

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement rural, 8
Référence: 595/2022
30 SEP. 2022
A traiter par:
Copie à:

Monsieur Fernand Etgen
Präsident vun der Chamber

Lëtzebuerg, den 29. September 2022

Här Präsident,

sou wéi den Artikel 80 vum Chambersreglement et virgesäit, bieden ech Iech, dës parlamentaresch Fro un d'Madamm Ministesch fir Ëmwelt, Klima a nohalteg Entwécklung an un de Minister fir Landwirtschaft, Wäibau a ländlech Entwécklung weiderzeleeden.

Fir d'Landwirtschaft an de Wäibau huet d'Imkerei eng ganz grouss Bedeitung. Hunnegbeien ginn awer net nëmmen an der Landwirtschaft agesat, mä ëmmer méi oft och an de Stied gehalen. Am Ausland gëtt et Diskussiounen doriwwer, dass Hunnegbeien bei der Nahrungssich a Konkurrenz sti mat wëlle Beien an anere bestëbsenden Insekten. Am Interessi vum Aarteschutz gëtt dofir zum Deel gefuerdert, Beiestäck just op landwirtschaftlech genotzte Flächen opzestellen. An deem Kontext géif ech gäre follgend Froen zur Situatioun zu Lëtzebuerg stellen:

- Wéi huet d'Zuel vun den Imker an de leschte Joren zu Lëtzebuerg evoluéiert?
- Gëtt et zu Lëtzebuerg genuch Hunnegbeievëlker fir d'Bestëbse vun de Kulturplanzen ze garantéieren?
- Gëtt et an den Ae vun der Ëmweltministesche Plazen, wou Beiekëschten net sollten opgestallt ginn, fir aner bestëbsend Insekten ze schützen? Wa jo, wat fir eng Plaze wieren dat?
- Vu bestëmmten Zorte vu wëlle Beien kann ee Coconë kafen, fir se zum Beispill a Bongerten fir d'Bestëbse vun den Uebstbeem ze benotzen. Ass esou eng Praxis aus ökologescher Siicht onproblematesch a sënnvoll? Brauch een dofir eng Autorisatioun?

Zanter enger Rei Joren gëtt et e Projet mam Numm "Honey Bee Wild", deen zum Deel vum Fonds national de Recherche ënnerstëtzt gëtt, fir domestikéiert Hunnegbeien auszewëlderen.

- Wat fir eng Erkenntnisser konnte bis elo aus deem Projet gewonne ginn? Kann een doraus Conclusiounen zéien, wat d'Zesummeliewe vun Hunnegbeien an aner bestëbsenden Insekten betrëfft?

Mat déiwem Respekt,

Tess Burton
Deputéiert

Gemeinsam Äntwert vun der Ministesch fir Ëmwelt, Klima an nohalteg Entwécklung an dem Minister fir Landwirtschaft, Wäibau a ländlech Entwécklung op d'parlamentaresch Fro n°6923 vum 29. September 2022 vun der éirewäerter Députéiert Madamm Tess Burton iwwert "Apiculture et pollinisateurs sauvages"

1. Wéi huet d'Zuel vun den Imker an de leschte Joren zu Lëtzebuerg evoluéiert?

Déi folgend Tabelle weist d'Entwécklung vun der Imker- an der Beievëlkerunzuel tëscht 2011 am 2022:

Joer	Imker	Vëlker Hierscht (Virjoer)	Vëlker Fréijoer	Wanter- verloschter (%)
2022	451	6989	6104	-12,7
2021	523	8405	7530	-10,4
2020	471	8451	7739	-8,4
2019	491	7641	6702	-12,3
2018	458	6760	5928	-12,3
2017	365	6533	5266	-19,4
2016	340	6401	5680	-11,3
2015	348	5888	4665	-20,8
2014	319	5065	4617	-8,8
2013	291	5337	3510	-34,2
2012	331	5382	4210	-21,8
2011	337	5580	4642	-16,8

Entwécklung vun der Unzuel vun Imker a gemellte Beievëlker am Fréijoer an Hierscht (Virjoer) fir d'Joren 2011 bis 2022
(Source: Division de l'inspection vétérinaire, ALVA)

2. Gëtt et zu Lëtzebuerg genuch Hunnegbeievëlker fir d'Bestëbse vun de Kulturplanzen ze garantéieren?

Déi meescht landwirtschaftlech Kulturen, déi zu Lëtzebuerg ugebaut ginn, wéi d'Kären, de Mais oder d'Gromperen, brauche keng Befruchtung duerch Insekten. Am Wäibau spillt d'Hunnegbei praktesch keng Roll fir d'Befruchtung vun den Drauwen.

Bei enger Rei anere landwirtschaftleche Kulturen kënnen d'Hunnegbeien awer eng wichteg Roll spille fir den Ertrag ofzesécheren oder ze verbesseren. Hei handelt et sech ëm déi meescht Uebstzorten, verschidde Geméisplanzen an de Raps. Mee och aner Kulturen, wéi Wëllkar, Sonneblumen oder Ackerbounen, awer och d'Geseemsproduktioun beim roude Kléi kënne vun der Bestëbsung duerch d'Hunnegbeie profitéieren. An der Fachliteratur fënnt ee Recommandatioune vun 2 bis 10 Beievëlker pro Hektar, fir en optimale Rendement an deene Kulturen ze erreechen. Heifir müssen dann d'Imker hier Beie gezielt bei oder an déi Parzelle stellen, wann déi Kulturen an d'Bléi kommen.

Besonnesch am intensiven Uebstbau, an och zum Deel am Geméisbau, schaffen d'Produzente mat Imker zesummen, fir dass déi hier Beien an oder bei d'Kulture stellen. Bei den Ackerkulturen ass dat awer éischer net d'Reegel.

Fir beim Raps, deen awer haaptsächlech vum Wand bestëbst gëtt, den Optimum eraus ze huelen, sollten do 2 bis 3 Beievëlker pro Hektar stoen, an dat idealerweis direkt um Rand vun de Felder. Bei 2.000 Hektar Raps, déi dëst Joer vun eise Baueren ugebaut gi sinn, missten also praktesch all d'Beievëlker aus dem Land bei de Raps gestallt gi sinn. Zu Lëtzebuerg ass et awer esou, dass déi meescht Imker hier Beien dat ganz Joer op feste Plaze stoen hunn. D'Wandere mat de Beie bei d'Felder, déi grad an d'Bléi kommen, ass éischer d'Ausnam. Dofir kann een dervun ausgoen, datt zu Lëtzebuerg beim Raps d'Potential vun dëser Kultur net ëmmer zu 100% erreicht gëtt. Dëst kéint een optiméieren, z.B. andeems d'Beieleit an d'Baueren zesummen konsequent un der Ëmsetzung vum nationale Bestëbserplang matschaffen.

3. Gëtt et an den Ae vun der Ëmweltministesch Plazen, wou Beiekëschten net sollten opgestallt ginn, fir aner bestëbsend Insekten ze schützen? Wa jo, wat fir eng Plaze wieren dat?

An de Gestionspläng vun den Natura2000-Gebidder wou et spezifesch ëm de Schutz z.B. vun Dréchewisen oder Heedfläche geet, gëtt ugeroden d'Opstelle vu neie Beiekëschten ze évitéieren fir keng Konkurrenzsituatioun matt de wëllen Beien ze schafen. An enger Rei nationale Naturschutzgebidder ass et aus dem selwechte Grond net erlaabt Beiekëschten opzestellen.

Am Nationale Bestëbserplang (2021-2026) ass d'Sensibiliséierung vun de Leit déi Hunnegbeien halen an ee Guide fir d'verstänneg Implantatioun (implantation raisonnée) vun de Beiestäck virgesinn. Den nationalen Atlas vun de wëlle Beien dee momentan ausgeschafft gëtt wäert et erméiglechen, festzeleeën, ob et weider Plazen gëtt, wou de Schutz fir déi wëll bestëbsend Insekten wichteg a sënnavoll ass.

D'Präsenz vun aner Bestëbser ewéi d'Hunnegbei, wéi Wëllbeien oder Bommele, kënnen besonnesch bei méi schlechte Wiederkonditiounen eng wichteg Roll spillen fir d'Befruchtung bei den Uebstplanzen ze garantéieren. Hei kënnen d'Uebstgärtner selwer eng Rei vu Saache maachen, fir dës Insekten ze ënnerstëtzen, sief et andeems derfir gesuergt gëtt, dass an oder nieft der Uebstanlag weider fréibleiend Planzen installéiert ginn (Bléisträifen, Uebstbeem oder Straicher, ...) oder duerch d'Bereetstelle vu Nistplaze wéi sougenannten Insektenhotellen, Plaze mat oppenem Buedem oder aneren Mesuren.

4. Vu bestëmmten Zorte vu wëlle Beien kann ee Coconë kafen, fir se zum Beispill a Bongerten fir d'Bestëbse vun den Uebstbeem ze benotzen. Ass esou eng Praxis aus ökologescher Siicht onproblematesch a sënnavoll? Brauch een dofir eng Autorisatioun?

Fir d'genetesche Integritéit vun de lokalen an ugepasste Populatiounen ze schützen, ass dëst aus ökologescher Siicht net ze recommandéieren. Donieft ass och net gewosst wat den Impakt vun dësen Arten ob déi Arten hätt, déi schonn do sinn.

Dofir ass et wichteg, de Liewensraum vun de Bestëbser déi natierlech virkommen, ouni Pestiziden a mat den néidege Connexiounen zu Nopeschpopulatiounen, ze erhalen oder wann néideg ze restauréieren. D'Déieren brauchen net just déi Planzen déi si bestëbsen, mee och Plaze fir z'iwwerwanteren, hier Eeër ofzeleeën, Fudderplanze fir hier Larven, asw..

Laut Artikel 19 vum modifizéierte Naturschutzgesetz vun 2018 ass et verbuede wëll Déieren auszusetzen, egal vu wou se kommen. De Minister kann deem awer a bestëmmte Fäll derogéieren. Wann ee wéilt Coconë kafen, fir wëll Beien auszusetzen, misst een also eng Autorisatioun beim

Minister froen, deen dann unhand vum Dossier analyséiert op eng Derogatioun zum Verbuet vum Artikel 19 ka gemaach ginn oder net.

5. Zanter enger Rei Joren gëtt et e Projet mam Numm "Honey Bee Wild", deen zum Deel vum Fonds national de Recherche ënnerstëtzt gëtt, fir domestikéiert Hunnegbeien auszewëlderen. Wat fir eng Erkenntnisser konnte bis elo aus deem Projet gewonne ginn? Kann een doraus Conclusiounen zéien, wat d'Zesummeliewe vun Hunnegbeien an aner bestëbsenden Insekte betrëfft?

Ënnert dem Numm "Honey Bee Wild" (HBW) gouf 2019 eng Etude lancéiert déi fräiliewend Hunnegbeien iwwerwaacht déi an Hiele wéi z.B. a Beem a Gebaier liewen. Lëtzebuerg, Dortmund (Däitschland) a Saintonge (Nouvelle Aquitaine, Frankräich) schaffen zesummen, fir d'Resultater vun hire jeeweilegen Iwwerwachungsaktivitéiten auszetauschen.

Dräi virleefeg Schlussfolgerunge kënnen aus dem lafende Monitoring gezu ginn:

- Et ginn zu Lëtzebuerg Hunnegbeien, déi fräi liewen, ouni dass se vum Mënsch betreit ginn
- Hunnegbeie kënnen e puer Joer an der selwechten Hiel iwwerliewen
- Nistplaze ginn ëmmer erëm benotzt: E puer bekannten Nistplazen an deene fräiliewend Beien de Wanter 2021-2022 net iwwerliefert hunn, goufen am Fréijoer 2022 erëm vu Vëlker besat (7 vun 21 eidelen Näschter, 33%). Dat beweist, dass bestoend Nistplaze fir Vëlker attraktiv sinn an dowéinst mussen geschützt ginn, besonnesch wann se sech an engem Bam befannen.

Zesummeliewe vun Hunnegbeien an anere bestëbsenden Insekten ass net Objet vun deem Projet.

Lëtzebuerg, den 8. November 2022
(s.) Joëlle Welfring
Ministesch fir Ëmwelt, Klima an nohalteg Entwécklung